ИЗЛАЗИ У ЧЕТВРТАК И НЕДЕЛЮ

ОГЛАСИ
плаћаю се од свакога реда из гармонда први пут 6, а после 4 нов. За жиг сваки пут 30 нов.

Предплату прима уредништво, све ц. и кр. поште; а у Београду разносите ль Напредка.

НАПРЕДАК.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА У АУСТРИСКИМ ЗЕМЛЯМА
На годину 10 фр., на пол. год. 5 фр. на четврт 2 фр. 50 новч. а. вр.
У С. Б. КНЕЖЕВИНИ
На годину 100 гроша, на пол. год. 50 гр., на четврт год. 25 гроша.

Уредништво е у дунавской улици, у кући г. Т. Димитриевића Пазувчанина, у I. кату.

БРОЈ 36. У НОВОМЕ САДУ, У ЧЕТВРТАК 5. МАЯ 1866. ГОДИНА XIX.

Од кримскога рата ние те велике звеке с оружъа и тога оружаня било, као што е данас. Сваколика Европа спрема свое войнике. Аустрия, Пруска, Немачка, Италия, Швайцарска, Француска, Данска, Белгия, Шпаньолска све — то манѣ ваше креће своју войску; Русия ћути, али се зна, да іой е многа войска на окупу; Турска се такођер ужурбала, па и Србия и Црна гора хоће да су спремне за велике догађае Европа ние вековима толике войске спремлѣне видила, и већ тако стои, да тек што нису топови загрмили.

Нетреба много речи трошити, ер сваки види, да е станѣ у найвећем степену озбильно. Аустрия купи и последњега войника. Пруска лишава жене и децу ракителя, а у Италии южна крв ври и узруяла се и тек што ние и прекипила. Много стои данас на коцки и свакако ће прво мирно доба Европу сасвим другчију видити.

Данашнѣ станѣ у Европи у главном іош се оснива на грађевини уговора 1815 године. Ти су уговори постали после двадесетпетогодишньих ратова са француском републиком и Наполеоном, они су производ страха од храбрости француске и републиканска духа, ер су Французи свуда, куда су год доспели, потресли народе из мртвила, у кое су их кабинети бацили. Тай дух имао се што болѣ пригнѣчити, и тако названи „свети савез“ био е управо савез династия и кабинета против народа Ти уговори осудили су на политично мртвило Немце и Талияне, начинивши их подложницама небројених ситних господара; ти уговори убили су Польску и своим духом нису дали маха свежем слободном народном животу.

Многа збития била су од тога доба у Европи, коя су продрла на много места зграду тих уговора; сувише нема силе, коя сама ние те уговоре погазила; ер сама Аустрия, коя се иначе найвише отима о те уговоре, ние један уговор подписала, коя е противан био уговорима од 1815 године, ние учинила један корак, кои е дерао те уговоре: па опет ти толико пута од самих уговорача погажени, од народа европских као права мора проклиняни и мрски уговори непрестано су основ данашнѣм систему држава у Европи, увек су данас камен претикания за народе, кои би хтели развияти се.

Узрок е у томе, што се границе европских држава у главном данас іош непрестано оснивају на определѣньима тих уговора, када се то ест у Бечу са шестаром правила државама граница, а ние се питало за народе и ньнову волю и интересе им, но едино се осврнало на династие и ньнове користи.

Сада загрми француски цар, да он те уговоре неприпознае — да их се гнушава. Реч ова Наполеона III. програм е судбе пуне будућности; кобно се ори она по Европи, наговешћујући необходну потребу нових установа и определѣня новога реда у Европи.

Кога се реч Наполеонова може найвише тицати или ясние рећи, кога се управо тиче? Да ли Енглеске? Она е прва помогла, да се оснивањем Белгие продеру ти уговори, а ни данас нема повода заузимати се за ньих. Да ли Пруске? Она е честитала Наполеону на той речи! Да ли Италие? Италия се могла до данашнѣ моћи подићи и уединити се едино на развалинама тих уговора.

Ни Русие ветичу се те речи, ер Русия е међу првим силама била, коя е пристала уз Наполеона, када е он у новембру 1863 изрекао, да уговора од 1815 нема и да би зато требао европски конгрес да се скупи и ново станѣ да уреди.

Неостае други когод, но Аустрия, и значило би варати сам себе, када би се одрекло, да нису оне речи Наполеонове управо на адресу Аустрие управлѣне. Аустрию из Италие и Немачке истиснути, где су е уговори од 1815 утврдили, то само може бити данас парола Пруске и Италие, то е и смисао споменутих Наполеонових речи.

Нека се неиште од нас, да ово поближе определимо у данашнѣ време, или да се пуштамо у комбинацие о могућем исходу данашњега заплета. Толико се сме рећи, да Европа иде у сусрећу великим променама.

Државѣ Русие іош веће бриге изазива на некой страни Бог се, да ће она употребити рат на западу, да пусти своју войску у Молдаву и Влашку. То е близу памети, да Русия неће пропустити таку згоду, као оно *1848 године, и зато нам орган* аустриске дипломацие, париски „Мемор. диплом.“ ние ништа ново казао кад нам явия, да ће Русия пустити у подунавске кнежевине 150,000 момака, чим се рат у Немачкой започне

Али спрам Русие нетреба заборавити и на Енглеску. И ова само ћути. Ньйзи су ствари, кое се у средньой Европи развияю, манѣ важне; главно е ньйзи источно питанѣ, и зато се у данашнѣм европском заплету сасвим држи на страни; она вреба на Русию, да ова неучини штогод на брзу руку са Турчином.

А источно питанѣ заиста се већ наднело и само да се окине као горостасан ус, из кога шат когод прокопа се к новом животу!

Іокаи о народностима.

У *другом* чланку вели Іокаи овако:

Пре свега валя нам то узети у обзир, да питанѣ народности заиста постои, дакле да неотварамо лакоумно кутию Пандорину, кад о нѣму говоримо. Угарско народно питанѣ нетреба сравньивати са домаћим народним односньима у другим земльама. Неможе се Угарска сравньивати са другима. Из односня елсаског и фламандског племена у Француской и Белгии немогу се правила изводити за Угарску. У Француской стои богати и моћни француски народ са 30 милиона спрам неколико стотина тисућа душа других народности као какав исполин; дипломацином и оружѣм прва е моћ у свету, те влада и у Белгии, ер му е устав узор за Европу, биће му е европска потреба, ер е богат, слободан, и ер су баш Елсаси и Фламанди против нѣга Али да нешто можемо у моћной Француской на место оно неколике стотина тисућа Елсаса, или у слободной Белгии на место фламандскога племена ставити 2 милиона Румуна и 3 милиона ратоборних Славене, када бисмо дали Белгии нашу малену Хрваттску, а к томе тако се сретно наместили, да Белгияни немогу иначе к мору доћи него или ладнокрвним решенѣм питаня народности, или летећи кроз ваздух онда би богме и тамо знали, шта е то народно питанѣ. Ни у Белгии ни у Француской неби могли тако ладнокрвно игноровати у средини своіой питанѣ народно, када би ово са таком яком снагом показивало се као у Угарской.

Уз то и наш положай: сва нам е свага право и слободоумност, коіом се бранимо против свима опасне централизацие. Немамо оружане силе, Европа нам неямчи биће, немамо ни новаца, само имамо заедничку опасност, коя нас гони на еднодушност, узаймну подпору. Свака реч, коіом би се на силу позвали, довела би нас у опаности Никад несмемо одступити од пута права и либералности. У нас ние питанѣ као у Француской и Блегии: да ли би Мађари могли све остале с ньима живеће народе било у бою или у надтицаню просветном савладати, покорити и онемити; но е то главно питанѣ: да ли Мађарима треба подпоре с ньима живећих народа, кои исто тако теже за народном просветом, уставном слободом, као и Мађари? или е пак ньново исканѣ велико, када се тиче самога бића мађарскога спрам све абсорбовати тежеће централизацие? То питанѣ іош нигде ние тако стављено било као у Угарской.

У *трећем* чланку свако мудрує Іокаия:

Народна ствар ние у нас везана за територию ние питанѣ племенско, ние іой извор у сталежима и ние социялно питанѣ, но она е питанѣ явне образованости. Затим наводи Іокаия, како су Мађари дошли у Угарску, где нису узяшили Славене и Романе, но су си само међу овима места начинили, а ако су се случайно касние населбине мађарске десиле међу Славенима и Романима, нису оне однароћивале остале, но су за кратко време примиле језик своих суседа. Касние доселили су се

ПОДЛИСТАК.

Из „професоровог круга“.

III.

Позив и служба философие народне у развитку слова народног.

Да ли е позвана философия, да носи *особишу службу* у развитку слова народног? На овако задато питанѣ дае се двоструко одговорити:

а) исторично или из искуства, путем сравнѣна главних поява *у живошу* слова народатних, свемирних народа;

б) априорично, философично, разбором пойма о списателю и списательству у оште.

Да видимо, шта каже у првом погледу история Грка, Римляна, Талияна, Енглеза, Француза Немаца.

Нећемо узимати у обзир доба епоса, било *митичног*, било *херойчног*; нећемо говорити ни о *простонародной* лири, дакле о проявима слова у прво доба развитка ког народа, где е іоште у претези слепи нагон, а по томе *и лепо по природи* (das Naturschöne) у противи са *лепим по умешности* (das Kunstschöne).

Почнимо са Грка.

Грчка философия, прошавши толико фаза, дође развитком своим у софистику већ и до саморазложеня, кад се стаде истом являти драма и история. Есхил, Софоклей, Еврипид, Аристофан, као драматици с едне, а Менандар, Теокрит, Херодот, Тукидид, Ксенофонт као историци с друге стране, живо нам пред очи ставляю представнике тадашнѣ философие елинске: Сократа, Платона, Аристотела и т. д.

Римляни, без *самобитне митологие* и *философие*, остадоше, строго говорећи, и без свое битне литературе Да и неговоримо о драми.

У Италии заметну се *самосвесшно* слово народно, у противи са *слепо-нагонским*, у найвећем ученику свег тадашнѣг света — у Данту и у нѣговой „Комедии Дивини.“

Горостасни гение Шекспира напоминѣ ти нехотице тако реченог великог преобразителя свеколике науке — Бакона.

Па ние ли тако речено златно доба француске литературе, па и троицу представителя нѣзиних: Корнеля, Расина и Молиера, предтекао народни философ Француза, основатель антропо-центричне теорие — Декарт?

Или вальда развитак слова немачкога свему томе прекослови?

Ко се не сећа Лайбница с нѣговим учеником Волфом, кои е први раздрешио језик философии немачкой? или Канта и едновременог му песника-мислителя Лесинга? Па гле, после ньи, реком се проли самобитна, своеобразна, народна философия, а покрай нѣ и сва немачка литература: Шилер, Гете итд.

По истории дакле, као што нам овай кратак нацрт сведочи, сасвим е вероватно, да код народа, што му е предназначено свемирно-словесно значенѣ, пре него што до тог значеня и определѣня дође, обично се появлює и мора да се появи, предходно или ма и савремено, *своенародна философия, самобитно, народно Бого- и мировреню.*

По томе изводу из историе слова народа свемирних предполагати и тражити самобитну литературу ма у ког народа (ма у ког племена или лица) без предходног или едновременог поява своеобразног Бого- и мировреня, значило би дакле, као што вели мађарска пословица, предпоставляти и тражити теле под биком.

Па како да е предпоставлямо и тражимо у Словена? Та и ако е Пушкин — Пушкин, Лермонтов — Лермонтов и т. д; па да и неспоминѣмо те мале и ситне велеумове, те лепе умове других племена словенских: *овде е реч не о првом или слепо нагонском, већ о другом, о самосвесшном добу развишка слова народног.*

Куни, Саси, придружена е Хрватска, заузето приморѣ, дошли су Срби; осим тога незгоде суседних земаля довеле су многе туђинце у Угарску. Тако е бивало и другде; и у енглеском народу има крви англо-саске, норманске и келтске, а језик е постао из мешавине свију ових; и предци наши могли су од мађарског, славенског и романског језика начинити подобну мешавину, али то ние било, а мудри предци наши довише се и начинише дипломатским језиком латински језик, кои ние правио разлике међу језицима.

Тако то би за 800 година. Онда мађарски језик узвисише за дипломатски језик у земльи и постараше се за нѣгов развитак. Іокаи налази то за врло добро учинѣно, само му е жао, што на неколико десетина година пре тога решеня ние се земальском влашћу постарало и за „народну“ просвету, те да е онда, када се мађарски језик повисио за дипломатски језик, било државних школа по селима са државним учительима, кои би мађарски језик учили онога, „кои би то хтео“, те би се тако Немађари лепо научили мађарски. (Разумемо, г. Іокаи!)

Ту дође 1848 година. Іокаи мисли, да су Мађари те године отворили Пандорину кутију, када су рекли, да е сваки син Угарске раван пред законом; а то се морало рећи. Док се питанѣ разлике у језику тицало само по милиона племића, ние било важно; али другчие би, када се рече, да ће 15 милиона грађана имати одсада еднако грађанско право.

Отворивши Пандорину кутију, пустио е Епиметей свако зло по свету; али е на дну од кутие остало едно добро: надежда. И Мађарима е остала у той невольи надежда: да народ, кои е добио слободу, у той слободи све ће добити, што е на другой страни изгубио.

Остале чланке у идућем брою.

Из Црне Горе.

Са *црногорске границе* 21. апр. Знам, да сваки Србин са найвећим любопитством разбира у данашньим политичним околностима европским, шта и како ради ломна Црна Гора, да ли се и она спрема, да е важни догађаи не нађу неприправлѣну. Може сваки србски брат бити у томе обзиру без бриге икакве, ер е Црна Гора вазда била, па и сада е на поклу, да чува и пази, да никаква згода и прилика непрође, кад би она могла што користно за србство дѣлати.

Што ће свакога данас найвећма обрадовати, то е, да е Црна Гора са Србиом у братском и лиепом споразумлѣню. Камо срећа, да е тако и приебивало, сад би сасвим друкчие наше обште народне ствари стаяле. Но и сад е на времене, а лиепо се почело: биће добро, ако Бог да!

Одавно сте чули, да е Србия даровала Црной Гори едну батерию новиех и изолучениех топовах са свом справом и оправом; па е том приликом послала и еднога своега врло вѣшта артилѣриского капетана г. Милутина Іовановића, са два подофицира, да практично науче неколико црногорских младићах у артилѣриской струци. Већ има два мѣсеца данах, да се 50 младићах вѣжбаю и колико се дознава, може се рећи, да врло добро напредую. До кои дан почеће се вѣжбанѣ и са 100 младићах за пѣшаке, кои ће, кад се на Цетиню науче, по селима друге све војнике учити и вѣжбати.

Ово е одвећ и потребито и користно. Од сада већ и у Црной Гори биће войска колико толико систематично устроена и дисциплинарно уређена, а по системи, коя е у Србии усвоена И ово доста важи, што е и србска и црногорска войска по едной и истой системи уређена, ер у потреби то е онда сасвим као една войска.

Од некога времена Србия чини Црной Гори све, што само може сестра сестри чинити. То е и срећа и напредак. Уедно и заедно кад смо, моћи ћемо много учинити. Кад е дао Бог, те су ове двие србске кнежевине здружене и сложне, онда куку душманину, када први пут на бойно полѣ изађемо! —

Видећи Турци, да се унесе у Црну Гору толико новиех и изолучениех пушакаx и топовах, те видећи и ово войничко спреманѣ у Црной Гори, яко се бое и на прешу и они се спремаю и око Црне Горе утврђую. Губернатор скадарски, мушир Исмаил-паша, у почетку овога мѣсеца довезао е 12 новиех топовах на Спуж и на нове куле између Спужа и Подгорице; па е том приликом раздавао од цара ордене, медалѣ и друге дарове свием турскием и хришћанскием главарима у Подгорици, Спужу и Зети С тием их е наградио за услуге, кое су у заднѣму рату цару чинили и уедно их приуготовио за у будуће, ако би што било Но кад србска здружена труба затруби, то им зацвило неће помоћи! — И у Дуги Турци хоће на сваки начин да начине куле. Ту се сваки дан очекуе некакав Вали-паша са 12 таборах низама, кои ће у Дугу доћи и майсторе за радню довести.

Сада сам вам доста ратниех и политичниех новости саобштио, а сада ћу вам некою споменути и за душевни рад у Црной Гори.

Наш вриедни г. Сундечић издао е ту скоро и за ову годину „Орлића,“ кои е пун одабраниех чланака. Међу осталиема ту е и пѣсмицах од свиетлога кнеза Николе, далѣ чланака од архимандрита Нићифора Дучића, Сундечића, Павлиновића итд. Сада се печата на Цетиню књижица архимандрита Нићифора о степенима сродства за свештенство црногорско и херцеговачко, коя е врло потребна.

Ако буде овамо што важно и озбильно, явићу вам.

Нови Сад 4. мая. Ово е програм концерта, кога ће чувени вештак на виолини, г. *Едвард Реминьия,* давати у суботу 7. мая у дворани код „царице Єлисавете:“ 1. Фантазия из „Хугенота,“ саставио и свира Реминьия. 2. Велика ария из опере „Фауста“ од Гунода, пева гђа Вилхелмина Іиржиковица. 3. Мађарска рапсодия од Ф. Листа, за виолину удесио и свира Реминьия. 4. Фантазия за гласовир, саставио и свира А. Шимачек. 5. На стражи, солоквинтет од Абта. 6. Ноктурна од Шопена, за виолину удесио и свира Реминьия. 7. Србске народне песме саставио и свира Реминьия. 8 Завршна каватина из опере „Троваторе“ од Верда, пева гђа Іиржиковица. 9. Ракоция, фантазия, саставио и свира Реминьия. Г. Реминьию пратиће на гласовиру ученик му г. Ф. Плотиньия. Цене местима: место у округу 1 ф. 50 н. Засебно место 1 ф. Стоянѣ 70 новч. Улазнице могу се добити у уредништву „Напредка“ и код посластичара Павла Шула, а у вече на каси. Почетак е у 8 сати.

Надамо се, да ће и многи гости из околине употребити ову редку код нас прилику, да се наслађую уживанѣм правог художаства. Г. Реминьия можда ће дати іош едан концерт у нашой вароши, а затим ће ићи у Београд.

— Юче оде из Варадина регимента Александрова паробродом, а прође поред Новога Сада 3 батальона Панчевачке регименте у Беч. У Варадин е дошао 1 батальон Панчеваца неки дан.

— И код нас нема ситна новца, те почеше сећи форинтаче на двое и на четворо. Юче добоваше, да то неће бити. Болѣ би било, када би нам се добовало, где би се ситна новца могло добити.

— Юче е у Варадин доведен у затвор Ружа Шандор.

ДОПИСИ.

У **Панчеву** 1. мая. Прва три батальона наше регименте одеше данас у Беч, а е њима и г. Петар Бага полковник. Г. председник певачког друштва др. Пеичић позва услед одласка г. Б ге окружницом све суделующе чланова истог друштва, да певанѣм, а подпомажуће, да ношенѣм бакля суделую при синоћной серенади. Али позната лоялност г. Пеичића недопусти, да ова серенада буде само знак признателности г. обрштару на нѣговом добром деланю и отуд произлазећим заслугама по нашу варош, но он употреби ову прилику, да сасвим изненадно дође међу бакляше, те ту свечано осведочи свое чуство, кое му у вазда лоялном срцу куца. Пошто банда одсвира царску химну, повика г. Пеичић: „да живи премилостиви цар!“ затим іош яче пусти глас: „химну!“ (да банда свира) и: „кане доле!“ Пошто би учинѣно по глаголу нѣгову, опет повика он: живило воинство!“ Затим одпева хор четири песме. Увгред рече г. Пеичић и то, како су граничари стуб државе аустриске, и валя ми приметити, да е реч „граничари“ тако гласом акцентовао, да смо се чудили, како га глас ние издао. Зачудисмо се іош едном господину, кои иначе увек омладину светуе, да се остави „демонстрация“, како се и он том приликом нађе, да кои лоялни услик пусти.

Имали би приметити г. Пеичићу, да смо ми Срби вазда људи лоялни били, тако да се то зна и без каквих демонстрация; а богме нам данас ние ни до каквих демонстрация, када уеданпут одправлямо по четири батальона, а до сада бивало е, да за рат спремамо тек едног или другог батальона, а на четврте ређе се и помишляло. Ми смо стуб државни у толико, у колико су и други народи аустриски, кои би се могли срдити и пребацивати нам, да се намећемо са нашом лоялношћу, док су овамо сви без разлике народи у Аустрии готови сваку жртву за свога владаоца поднети. У томе неће народи аустриски дати едан другоме првенства. Само би іош имали приметити г. Пеичићу, да нам поред све наше доказане лоялности паде на ум, да би добро било, када би и остали у Аустрии народи давали оволико войника, колико и ми, ер би онда имали бар 4 милиона баіонета, те би онда лако рат свршили; или кад већ тога ние, а оно да ми даемо толико крви на олтар отачбине, колико и други. — Ми Срби иначе никад нисмо били приятельи демонстрацияма, то нека г. Пеичић одсада зна.

Л. — У **Тамишграду** 26. априла. Већ вам поодавна одавде ништа писао нисам, из узрока

И тако дођосмо до априоричног или философичног решеня питаня о позиву и служби народне философие у развитку слова народног.

Језик нам е (па и стих) развит и углађен до виртуозности, едном речи: млоги би умели писати, *само да знаду или имаду, шта да пишу.* Ево одкуд нам благозвучно голословље, одкуд пуста звека без дубљине, виспрености, без полета и оштроумля, и т. д. Све од безмислице и неискуства, од безпредметности, од безсадржайности. Од десеторице девет их пишу без унутрашњег нагона и побуде, без неодольиве принуде, на кратко да рекнемо: *без свести и савести, без логоса и пашоса,* — и опште-човечиег и свое-народног, па и без особено-личног.

Своим и туђим, домаћим и иностраним искуством и размишлѣнѣм богат ум и богата груд нашли би, и не тражећи, едрине своим произвима изливима: своим умотворима. Да видимо, како ниче умотвор.

Човек е найближи човеку; он е найзанимльивии сам себи — сасвим у смислу антропо-центричног ученя. И зато нам се хоће огледало магично, у ком ћемо се сами свог лицезреня удостоити, у ком ћемо сами себи предстати, ни од кога не увребани, но сами себе вребаюћи. Од преке ти е дакле потребе, да се потресеш, сабереш, разгледаш по свом свету са птичие, орловске виси, да се наставши, навидаш, препородиш духом светим: од преке ти е потребе крв и пут божия, а не овдешня пића, едном речи: од преке ти е потребе умотвор. У чему лежи задаћа сваког правог умотвора?

Човек се рађа, да буде неслободан — по гетеовом Фаусту, а по нашем учителю, *рађао би се робом,* (па ма да се роди и наслѣдником-царевићем) *да буде слободан,* да се — по милости Бога оца искуплѣн крвлю сина божия, при садейству духа светог, помоћу своих старих и присних, ал особито собственим своим трудом, своезаслуженом, благоразумном радньом и борбом, тим облагорођующим постом од природне глупости и леньости себе самог истинито любити — да се велим, при садейству свию тих поменутих момената препорађа у достойног млађег брата единородног сина божиег, едном речи: у боговића.

У овоме дакле лежи найвиша и вечна задаћа сваког правог умотвора, а нарочито песничког и у опште уметничког. Он валя да нам представи тай препороћай човека у боговића, ту борбу лица за троедну неразделну личност под свим оним унутрашньим и споляшним упливима, као што су судбина, срећа, слеп случай, промисао божия, слободна воля, принуда, „батина и грошић на ракию“, мнѣнѣ света о нама, поштенѣ, самопоштованѣ, слава и ма коя побуда душе човечие.

Но од куда сва та предметност умотворска, од куд тай вечни садржай, едрина и озгра код списателя и списательства уопште, ако не од философие, и у колико е ова *народна,* у толико и списатель и у опште списательство. Ево позива и службе философие народне у развитку слова народног.

Та свенаука, или философия и уметност исту имаду задаћу — сазнаваћи облагороћавати; само што су им способи и пособля различита. Ова мисли и дае мислити, ова претежно осећа и саврцава и дае осећати и саврцавати, та е зато баш и од пречег уплива на волю него она, будући е чисто сазнанѣ, чиста мисао светлост мало не без топлине.

Исто све у свем, (отуда наша реч истина) исто абсолутно, односило се претежно к уму, чуству или вольи, било предметом мишлѣня, осећаня, или хотеня као *истина* сазнае се философиом, као *лепота* изображава се, као *добро* представля се словесношћу.

Ви питомци и предначелници ове последнѣ т. е уметности, наберите се доволяно оне прве, т. е философие, да неостанете кроячима без кроива, или златарима без злата, што су спали на олово са позлатом у име творива свог.

У Пешти на Ђурђев дан.

—β.

што се у нашем душевном мртвилу редко што догађа, што би вам вредно било саобштити.

Явлено вам е, да е „одбор српске омладине“ на Ђурђев дан беседу давао у корист српском народном позоришту У том е одбору већином учеђа се омладина заступлена била, и ми іой п здравлямо овај први полет њен Шта се св шта поред добре волѣ учинити неможе!

Свестна е омладина овдашња подпуно схватила свой задатак; дай Боже те іой труд достойном наградом увенчан био.

У едном од прошасти броева вашег пошт. листа шалѣ нам честита Пештанско-Будимска Омладина поздрав. Овај е поздрав у нашим срдцима одека нашао. Дао Бог, браћо, те нам и одсад за узор служили, а и ми пред ваша никад постидни не била!

Чист приход од даване беседе изнеће нешто преко 100 фр. а вр. Ово су важнии прилози: Г. Епископ Кенгелац (послао) 5 фр г. Епископ А Пако 10 фр. г. г. Цветић Архимандрит 10 фр. Т. Живковић Архимандрит 10 фр. Мураньи вел. жупан 10 фр. М. Шульок посланик саборски 10 фр. барон Николић 5 фр. Іован Дамаскин 5 фр. Др. Т. Стевановић 5 фр. М Павловић 5 фр. І. Д Николић 5 фр. Іов. Форовић 5 фр. Срећко Михайловић 5 фр. Гавра Адамовић 5 фр. К Паничић 5 фр. Живили!

V. **Београд** 28. априла. Нема ни месец дана, одкако се она заоставша Стамболска капиа одпочела рушити, и већ е сва до темеља разорена, тако да е варош у ономе краю млого лепши изглед сада добила. Како се брзо ради, гди су млоге руиде! Млоги мисле како би исто тако било, кад би на срећу еданпут одпочели и град да начнемо. Не само варош, него раднѣ би за цело сваке поболѣ тада указале се.

Код рушеня Стамбол-капие догоди се случай, да е едан жандар тешко у прси ранѣн. При разпаданю камена удари га едан комад у груди и одма на землю обори га Кажу, да ће тешко жив остати. Едан робиаш ранѣн е том приликом унгу, али лакше. —

Одавде има по новинама аустриским о Србии свакояких доиса, али слабо их е истинитих но сваки изврће и окреће на свою воду. Я вам могу рећи, да ће догађаи важни данас Србию и Срблѣ сасвим спремне наћи, и уздамо се, да ће нам образ бити светао у свакой прилици.

С. — Из **Книна** 20. апр Виђе вам познато, како су се многе обштине из ове православне епархие наше назад неколико година обратиле биле на патриярха нашег у Карловце с прошньом, да се заузме гдѣ треба, како би и православна епархия далматинска дошла у тѣшньи савез са осталима тамо, и по томе да и на народноме српскоме сабору заступана буде Праведно е наданѣ наше било, да би се с отим договорно увео свуда еднаки ред управе и дишиплине у цркви и школи, у чему видимо свуда велику разноликост, и да ће се тим дѣлом постарати о болѣм снабдѣвеню яднога парохиялнога свештенства по цѣлой ерархии и т. д Али гласови, кое нам српске наше новине доносе, и кои се од тичућих се страна не побияю, дакле о истини истиех сумняти се ние нужде, увѣраваю, како нам се са том нашом приятном надеждом болѣга реда и напредка на далеко дизати не треба. Истина да и ми овамо у многоме обзиру што се реда тиче понешто рамлѣмо; али утѣшено рећи можемо, да на овим странама трговци хвала Богу іош не дођоше до те цивилизацие, да у найвеће свое празнике трговину воде и дућане отворене држе; нити да духовна власт допушта приморавано ученѣ туђих езика у маньим основним школама; нити се икое мѣсто или завод, у коме се православни младићи уче, оставля без науке вѣрозаконске итд. Да нас као православне Србле, ма и удалѣне, овакови поиви, што се догађаю онамо, куда ми особито тежимо за тѣшвѣ спозвѣ, яко у срце дираю, нетреба да вам кажем. Али тѣшимо се, да неће увѣк тако бити!

Из **Сараева** Српска дѣца римске вѣре имала су у своіой школи испит и ту су читала из кньига само латиницом писаних Маслим, да би им нужние било, да као Срби уче ћирилску азбуку као главно, а уз ню да науче и латиницу због кньига од закона. Ние давно било, када су се у Босни сви Срби римске вѣре служили азбуком, те има такових кньига азбуком штампаних за римокатоличке Србе доста у нас, као што их е сваки и видио, кои иоле разбира за такове ствари. Нужние би било, да речена дѣца уче ћирилицу и због трговине, ербо у Сараеву и у Босни трговци су већином Срби православни, послие има и Срба мухамедове вѣре, као и Еврея, а Срба латинске вѣре мало има трговаца. И Срби мухамедове вѣре не престано се служе найвише ћирилским писмом, кое е као сир ено за српски език, пак ако незнаду сами написати писма, они моле другога, да им-га напише. Я мислим, да би српской дѣци римске вѣре пробитачние и природние било, кад би им се и у школи дала прилика, да чистим оком познаду, ко су и шта су, а не као сада. када им се улива у главу, да су ови Хрвати и када им се латиница учи. Такове ствари самой дѣци найвише ће шкодити, а Хрватска ништа неће помоћи, но ће само дати нова повода сумняню у ньиову искреност спрам Срба православне вѣре. У осталом: ко шта чини, све себи!

Я нисам никакав непријатељ Хрвата; желим им свака напредка и среће као найближем сроднику српском; али што говорим, то држим за нужно за нашу српску браћу римске вѣре и за нашу обшту срећу; ер ружно испада свакако гледати, да од хрватске стране спрам Србаля и српскога имена видимо исте марифете, какве употребляваю баш српски противници. Нека гледаю браћа хрватска, да им образ не црвени пред браћом! —

— — (Други допис) Добили сте вальда први брой „Босанскога вѣстника“ и видѣли сте, како се тамо избѣгава споменити српско име, (али хрватско има у Турака милости!) но нас начинише неким новим народом и дадоше нам нов език, у мѣсто српскога. Нечудите се томе послу, нити би зато требало нападати на уредника г. Сопрона, што нас гради „босанским“ народом, а српско име неспоминѣ, ер чуемо, да турска цензура брише свуда име српско. Хвала Богу! Ма ко шта радио, ми опет остаемо, што смо :: Срби, па Срби, и ко мисли, да ние тако, нека прође Босном, па ће се увѣрити свиме, што год тамо буде видѣо. Чудо, те нас іош турска цензура неименчини и посављацима итд. а различита окружя босанска могла су іой дати и другчия имена. Текк ако Турци и затвараю онога, ко се усуди назвати Србином, опет зато ми есмо и остаемо Срби. ИИ хоћу вам едну рећи. Тек сада, када видимо, да биби нас баш хтѣли однародити, осѣћамо се тим више, шта смо, и понос и чуство српско данас ће тек да дође до праве свое свести, коя умке и мученичку смрт претрпити, и од свога неодустати, і као што и за вѣру трпимо сваки дан мученя и гонѣѣня, и баш и зато нам е наша вѣра тако драга, ер нас други за ню гоне. А толико вам буди речено, да се ми данас спрдамо са тим тежама Осман *паше и Рашид ефендие и ньихових* другара и помоћника.

— — (Трећи допис) Да народ наш у Босни мрзи на сараевскога владику Игнатию, то вам нетреба ни споминяти. Сваки поштени Србин и човек презире га и гади се од њега, а и како неће! Он народу ние никаква добра учинио, напротив увек е против народа радио; што е обећао, то никад ние извршио, а покуплѣне новце за банялучку богословию стрпао е у свой џеп; Босну е напунио свештенством каквога никада имала ние тако лоша и неучена, све сами пастири итд. а толико их е напопио, да су многи без парохие, те записе по селима даю; далѣ продае он парохие по скупе новце, а своим страстима угађа и чрез то е увек болестан: са свештенством поступа као са робовима, тако да му попови штале чисте. Кад бих вам све од њега описивао, никад неби края било и само отуда тумачимо, да га влада турска трпи и заштићава, што и она нимало не мари, да народ српски у Босни и мало дигне главе.

У сриеду 13. апр. дошао е у Сараево из Бѣльине едан табор Зуава; он ће иза баряма ићи у Дугу. Говори се, да ће и шериф Осман паша ићи у Дугу, да тамо граде куле и путове.

14. апр. освану барям. Ученици од православне и латинске школе ишли су п здравити везира Осман пашу. Неби ли се бар смиловао, те дао, да се букварови печатаю, ако ништа друго. О овом баряму неграде Турци од дана ноћ као о рамазану; но право и имаю, кад и онако око тога раде, да кроз цѣлу годину од дана ноћ буде.

Угарска.

— Познати патриот словачки Хоца изгубио е свою парохию у Липтовском Св. Микулашу, у коіой е 29 година дѣйствовао. Узрок е тай, што се држао патента коим су уређени одношаи протестантске цркве, чиме е навукао на себе нанавист мађарску.

— О пословану хрватско-угарске регниколарне депутацие явля се само толико, да су слаби изгледи, да ће до какве погодбе доћи, ер тешко да ће Мађари пристати на оно, што Хрвати ишту за хранѣнѣ свое автономие.

— Аристократе мађарске намераваю о своме трошку основати едну слободнячку чету.

— „Хон“ вели, да сабор данас мора ћутати, ер у свом данашнѣм положаю неможе правити никакве манифестацие.

— О пословану саборских одбора има слабо што за являнѣ. У пододбору за заедничке послове било е већ разговора о цивилной листи, иностраним и войничким пословима; овај пододбор биће до неколико дана готов са послом. Мађарски чланови одбора за питанѣ народности имали су код барона Етвеша конференцию, да се договоре. И романски чланови истога одбора имали су свой састанак, у коме се поднео предлог троице романских посланика, али га нису примили.

— Гроф Антоние Форгач и дружина добили су дозволѣнѣ на годину дана за предузиманѣ предходних послова око граћеня гвоздена пута међу Хатваном и Мишковцем.

— Одбор за народности искупио се 30 апр. и конституовао се, изабравши за председника Шомшића и Керкаполя за перовођу. Затим е заключено изабрати пододбор од 11 чланова, кои ће с уваженѣм свию на расположенѣ стоећих података, помоћних средства и можда од поединих народности поднесених меморанда саставити предлог и одбору га поднети.

— Говори се, да ће у случаю рата цар предати регентство над Угарском Н. В. парици.

— У седници саборской 30. апр. изабрани су пет саборских одбора. У одбору за уређенѣ муниципия од 108 чланова ови нису Мађари: Биндер, Брановачки Дамаскин, Делиманић, Димитриевић, Фишер, Ивачковић, Іовановић, Ђорђе Мочоньия, Николић, Трифунац, Траушенфелз, дакле Мађари имаю само 96 чланова. У одбору за кодификацию од 95 чланова ови нису Мађари: Бабеш, Айтел, Гожду, Ходош, Манойловић, Мань, Михаиловић, Милутиновић, Андрия Мочоньия, барон Николић, Пилер, Сигмунд Поповић, Пругбергер, дакле Мађара има само 82. Од 71 члана одбора за црквено-просветне ствари ови нису Мађари: Баломири, Боер, Бемхес, Добрянски, Іонеско, Милетић, Милутиновић, Николић, Шимон Пап, Поповић Дешан, Трифунац, Влад, дакле Мађара остало тек 59. Од 100 чланова у одбору за материялне интересе ови нису Мађари: Добрянски, Андрия Мочоньия, барон Николић, Пругбергер, Роман, Стратимировић, дакле Мађара едва 94. Од 53 члана одбора за явне заводе ови нису Мађари: Борля, Черновић, Іонеско, Манойловић, Антоние Мочоньия, Шимон Пап, и тако и ту остадоше Мађари у маньини од 47 гласова. — После ових избора предузета е радня петициоког одбора. Међу осталима петицие Луке Цветковића и Антония Милетића за подпору, као и Данила Чудића, да му се накнади 1004 ф. кое су му 1849 уписившига у Дуна Фелдвару отели — одбияю се, ер неспадаю пред сабор. Петиция магистратуала кикиндског дистрикта за закон о ньиовой юриздикции упућуе се на одбор за муниципие.

Аустрия.

— У Бечу се многи врбую у слободняке. Само за едан дан врбовало их се 400.

— Надпоручик од топция Максимилиян Сузан постао е капетаном; фаерверкери од топция постали су поручницима: Ђорђе Іовановић, Іован Циндрић и Едвард Михаилић. Фелбаб Мартин Каратуровић постао е поручиком код регулаша. Надпоручикавдатор у Костайници Антония Кораб постао е капетаномавдитором. Маіор Роберт Макић од слуньске регименте постао е подполковником. Капетан Франц Шпилауер од бродске регименте постао е маіором код слуньске. Марко Милетић фелбаб од полиције у Бечу постао е поручиком и штабским квартирмайстором код регулаша. Врховним ранарима постали су подлекари: Аугуст Валтер у тительском батальону, Грегор Франк у банской првой, Карл Найбауер у бродской, Антон Дунклер у Карансебешкой, Фердинанд Пенизек у оточкой, Антоние Дукозовић у варадинской, Винценц Шварц у панчевачкой, Антон Отахал у Крижевачкой регименти.

— Прашки университет, политехника и чешко гимнастичко друштво понудили су се влади за оснивану слободнячке чете. На ово примећуе „Политика“ да нема разлога дати потући цвет чешке младежи, подмладак друштвене и државне интелигенцие, кад би се она у едну чету искупила; а за полицию ние младеж ћефлия. Зато дакле нека слободнячко оружанѣ буде обште земаљско, нека влада позове целу Чешку, па ће добити 200,000 борца, али зато треба влада да задовольи народне желѣ.

— Н. В. цар наредио е, да се код сваке пешачке регименте образуе пети батальон и код сваког стрелячког батальона една деповска дивизия.

— Наредбом едном од 28 апр. забранює се извоз оружя и муниције преко границе талиянске, швайцарске немачке и морске.

— Аустрия се погодила са дотичним уговорним силама, да може ковати дукате іош до края 1870.

— Тиролци ће дати на границу 35,000 момака. Кои гимназиялац стане у ђачке компание или међу стрелце, томе ће се опростити испит зрелости за 1866.

— Университет у Падови затворен е, ђаци су већином отишли кући. Повод той мери био е, што су се међу ђацима нашли многи револуциони агенти, кои су подбадали ђаке, те су ови у последнѣ време слабо и ишли у школу.

— У Терезину граду у Чешкой већ скидаю кровове с кућа.

— Єдан бечки лист каже, да се Пруска са Француском договорила овако: Аустрия уступа Италии єдан део Млетачке, Француска добива неко земљ на Рајни као и део Белгие, Русия би добила комаде Познањске и Галицие и Молдавску, Аустрия би добила накнаду у Турској, осим тога да се начини за себе савез немачки на југу и савез немачки на северу, овај последњи под Пруском. Ова комбинация неизгледа баш вероватна.

— Држи се, да є бечка „Реформа“ мало паметнии и поштении лист међу аустриским немачким листовима, али богме ни она ние ни мало од осталих утекла. Ова вели, ако Славени аустриски, кои живе на земљи немачкога бунда, неоду у немачки парламенат, то є онда толико, као кад би славенске регименте са бойна поља утекле. Богме є ово глупост! Али шта ћемо, кад ево непрестано видимо по свему, да є Аустрия непрестано немачка земља, а не аустриска; нерече ли сам сам званични „Винер Ц.“ да се Аустрия саде неће борити за чисто аустриски интерес! Па да онда остали неневаю о Гроздайчланду у Аустрии!

— Наименовани су: маіор од ђенераштаба Ђорђе Мургић за подполковника; за маіоре капетани од регулаша: Василие Секулић, витез Петар Трезић, Михаило Іовић, витез Іован Боговић Громботалски.

Романия.

— У Букурешту почео є седнице своє изванредни сабор 28. апр. Наместништво у беседи своіой препоручує сединђење под страним кнезом, и то под Хохенцолерским. Ова кандидация противна є найновиіой изяви париске посланичке конференциє, коя каже за избор страна кнеза, да се неслаже са уговорима. Зато мисле натурализовати кнеза Карла Хохенцолерна.

Грчка.

Атина 23. апр. Пре две недељ дана отишао є Леонида Вулгарис са 40—50 момака из затона Фалерског према турской обали, да буни хришћане. У исто време отишли су и други Грци, да буне у Цариграду, Смирни, Дарданелима и другим поморским градовима. Турски посланик искао є од грчке владе изјашњења, коя му є одговорила, да незна ни за што. Свет є узруян.

Пруска.

— Може се узети, да од Бизмаркова предлога за реформу немачкога бунда нема ништа. Могло се мислити, да немачке владе неће на то радо пристати, а народ опет ние зато пригрлио пруске предлоге, єр их є Бизмарк начинио. Али Бизмарку без сумнђ ние до реформе толико ни стало било, до да воду само већма замути, што є и постигнуо.

— Пикантно є, да є случай хтео, да баш аустриски посланик први честита Бизмарку, што га убица ние погодио.

Италия.

— Талиянска войска сад є сасвим рат за спремна. Краљ ће примити врховну управу и наместиће свой главни стан у Сан Микелу код Болонђ. Већ є спремлено што треба за войничку пошту и телеграф. Говори се, да є Гарибалди писао кралю, да ће одмах примити управу над слободњацима, чим први топ пукне. Гарибалдова породица већ є отишла са острова Капрере у Ливорно Войска ће овако бити намештена: 1 корпус у Лоди под ђенералом Дурандом, 2. корпус у Крембни под ђенералом Кукяром, 3. корпус у Пяченци под ђенералом Деларoком, 4. корпус у Болоњи под ђенералом Чалдином. Врховну команду над флотом добио є адмирал Перзано.

— У Флоренции очекую Кошута.

НАЈНОВИЄ

Беч. Очекує се сваки час, да пруска войска уђе у Саску, а већ є на граници. Саски посланик отишао є из Берлина. Мисли се, да ће одмах и аустриска войска ући у Саску, чим дође глас о уласку Пруса.

Єдно оделђе талиянске флоте наместило се у ядранском мору према Задру тако, да затвара цели затон триестински и прети Млецима, Трсту, Поли и Реци.

Надвојвода Карло Фердинанд постављен є за командујућега ђенерала у Обер- и Нидерестерайху, Штаярской и Салцбургу, уедно є он командант над свима резервама.

Градски командант у Темишвару фмл. барон Райхлин-Мелдег постао є командантом града Коморана, у Темишвар долази за команданта гм. Руф.

У Лавову се већ устроява слободњачка чета.

Све асутриске ратне лађе у ядранском су мору. Друштво триестинскога Лойда престаће ове недељ са пловидбом у Александрию и Цариград.

Фцм. Бенедек дошао є у Беч у суботу.

У Бечу се склопио одбор за скупљанђ прилога на образованђ слободњачких чета.

Сада се каже да ће цар Фердинанд ићи у Инспрук.

У Млецима бива помало демонстрация.

Пруска войска има сада под оружјем 645,000 момака, 100,000 коня, 3714 топова.

Говори се, да є Аустрия начинила савез са Данском.

Пешта. У седници саборской 2. мая обнародовани су избори у одборе. Иначе ништа важно ние рађено. У прекючераньой седници прочитана є и петиция 38 србских свештеника (из Бачке?) да им се сесие опросте од плаћаня пореза. Та петиция упућена є одбору за црквене ствари.

2. мая изабран є пододбор одбора за народности. Мађари су предлагали од 11 чланова само 8 Мађара, 1 Србина (Милетића,) 1 Романа и 1 Саса.

Загреб Овде очекую 10. мая да се врати депутация саборска из Пеште. Сабор ће се отворити у почетку юния.

Париз. На Рајну преноси се пелагацко силно оружђ, топови, цебана и остала ратна опрема, а войску ће после лако моћи послати. Две обсервационе войске начестиће се од Италие и Немачке.

Люди, кои познаю Наполеона III, веле, да он намерава не тек рат, кои би малко границе Француске размакнуо, него общти велики революциони рат, кои ће матору Европу из темеља потрести, пореметити границе не само поединим државама, него целим народима и сталежима, старе династие стровалити и раденичку класу напред потиснути.

Из Париза являю, да є конференция рати подунавских кнежевина изјаснила се, да ние противна уласку турске войске у Влашку и Молдавску. И исток се дакле све болђ заплеће!

Флоренция. Народ є правио демонстрациє пред посланством пруским и викао: да живи Пруска!

У Флоренции имали су скупштину млетачки бегунци и заключили су, ратовати са или без помоћи владине. Пољски бегунци у Турину наумили су такође основати слободњачку чету.

Русия. Из Русие явля се за непрестано одлаженђ войске на границу галичку. Официри руски мисле, да ће Русия бити са Пруском против Аустрие и да ће зато добити Краков и источну Галицию, у коіой су сами Русини.

ТРГОВИНА.

Пешта 1. мая. Због великога прида на сребро и што є цена скочила на бечкой житной берзи, овде се врло много пазарило ове недељ. Шеницу су живо тражили, лакша скочи у 50 н. тежа у 30—40 н. по вагану, напоследку плаћаше найболю шеницу и са 4 ф. Продало се шенице преко 100,000 вагана. Іош є живлђ ишла радня са ражи, од коа продало 150,000 вагана већином за царевину и цене су скочиле у 40—50 н. по вагану. И єчам за свинђ добро пролазаше и продаде га се 15,000 вагана, цена му у 30 н. скочила. Али найживлђ є ишла радня са зоби, кою су спекуланти особито узели на око. С почетка куповаше є по ф. 1. 70 н. али после скочи чак на ф. 2 20 н. Могло се прометнути до 600,000 вагана. Такође се и кукуруз тражио, продаде га се до 80,000 вагана већином за спекулацию, цене су скочиле 20—25 н по вагану.

Брашно є такође скочило, те сада су ове цене: крис ф. 11—11. 30 н. брашно бр. 0 ф. 10—10. 30 н. бр. 1 ф. 9. 30—80 н. бр. 2 ф. 8. 40—80 н. бр. 3 ф. 8—8. 40 н. бр. 4 ф. 7—7. 40 н. бр. 5 ф. 6—6. 40 н. бр. 6 ф. 5 20—60 н. бр. 6 и по ф. 4 60 н. Мекинђ фине ф. 1. 70—80 н. грубе ф. 1. 30 н. цента.

Репица іош слабо иде; 8000 вагана бокорасте 5 ф. Олай од репице за єсен 1000 центи процеђен 23 ф. 500 центи сирова по ф. 22. 50 н. Свињска маст врло є живо пролазила, 2000 центи овдашнђ продаде се и напоследку є скочила цена на ф 36. 50 н. са буретом. Са села маст до ф. 32. 75 н. србска 32 ф.

Сланине манђ продавало, єр продавци много искаше, цена 27 ф И лой скочио на 29 ф. Суве шљиве скочише при краю недељ на ф 10. 50 н. Шећер є ове недељ скочио у ф. 3—3. 50 н. по центи. Меда се мало продавало, процеђени ф. 13—15. 50 н. сирови непролази, єр продавци много ишту, србски 11 ф. Восак при краю недељ цента 101 ф. из прве руке, из друге до 106 ф. Среша мало има, инак поред свега већега прида ние се цена поправила.

За шишарку зише ишту, зато се манђ продає. средњ врсте неколико стотина кибли по ф. 11. 50 н. за готово, за болђ ишту ф. 13—13. 50 н. за србске ф. 11 50—12 ф За паприку много ишту, зато се и непродаше, те ситна и непролазаше, у меунама по 13—14 ф,

Сирове коже живо су се продавале због већега прида, нарочито се куповало на спекулацию, цене су скочиле. Учиђене коже, особито оне, кое су добре за царевину, врло су куповане и цене су се дигле, спекуланти врло живо купую.

Говеђине цента 19—22 ф. свињетине цента ф. 20—24. 50 н.

Беч Овдашня фирма Татић и Чавић пала є.

— Забранђно є износити сребрне шестаке преко границе.

Пешта 2. мая. Юче беше житна радня врло жива, продало се шенице 100,000 вагана. Данас є била радня тиша, єр є забранђн извоз ране, али се цене одржаше, те се плаћало ф. 3. 80 н. за готово, ф. 4—4. 7 н. до 3 месеца Ж є тише ишла цена ф 2. 70 н. за готово. Зоби нешто продато по ф 2.20—22 н. Кукурува прометну се 20,000 вагана вагана, ф. 2.20 н. за готово, ф. 2. 25 н. за юние, ф. 2. 40 н. за юли.

Беч 29. апр. Данашня житна берза била є узруяна и ратне околности иначе су ява уплива. те су цене од сваке струке скочиле. Шенице се продало 25,000 вагана по ф. 4—4.25 н. за готово у Ђуру, кукуруз ф. 2. 80 н. раж ф. 3.30—40 н. Зоб ф. 2.50—63. н.

Бечка берза од 4. Мая.

Сребро — — — — — — — —	126 —
Дукати — — — — — — — —	6 —

ЛУТРИЯ.

Темишварска	од 4. мая рим.	57.	6	31.	89.	80
Будимска	од 6 мая рим.	72.	73.	83.	1.	48

Станђ Дунава.

Н Сад 4. мая 10 стопа 2 палца. Опада.
Пешта 2. мая. 6 стопа 6 палаца. Опада.

ОГЛАСИ

Стециште.

У варошици Руми упразнђно є место обштинског бележника и ради попуненя истог овим се расписує стециште.

Са званием бележника скопчана є годишня плата у готовом новцу 400 ф. а у име стана 100 ф. а. вр. ко ово звание получити жели, нека свою са нужним сведочбама врху свршени наука, досадашнђ службе, положеног за бележника прописаног испита, као и врху политичног и моралног свог владаня снабдївену молбу до (1. Юния) 20. мая т. г. званию овом поднесе.

У Руми 13 (25) априла 1866.

Велики судац
108—3—3 Бранко Іоанновић.

Спецерайна трговина

І. У. Іоханновића у Панчеву

потребує єдног шегрта и єдног помоћника; родитељи и старатељи деце, односно младићи, кои се желе од ове обяве користити, нека се овой трговини што пре прияве. 112—1—3

Платонова печатня

Под овим именом новосадской гимназии дарованя печатня примлђна є од гимназиского патроната и сада є премештана до каптара, у

Медаковићеву кућу.

Будући да ова печатня има бити добротворан институт не само за ову варош него и за сав народ, то се умоляваю све власти, звания, црквена и школска начелништва, као и сва господа списатељи, да овом заведению поклоне свою пажню, да би се єдном постигнула лепа цель

србске правне академие.

Подписани є готов све чинити, да благонаклонђне наручбине тако изврши, како ће господа наручитељи бити у сваком обзиру задоволђни, о чему има већ найживљих доказа.

Послови сваке врсте и на сваком єзику свршую се са єднаком пажньом, и я се усуђуєм молити, да ми се наклонђном подпором помогне найболю волю уделотворити.

Очекуюћи доброхотне наручбине остаєм са поштованђм Іосиф Карольия,
111—1—1 закупник.

(Сезона 1866.) **ГЛАВНО РАШИЛЯНЂ** (Сезона 1866.)

ПРИРОДНИХ МИНЕРАЛНИХ ВОДА И ИЗВОРСКИХ ПРОИЗВОДА.

Имамо част овим явити, да є наше стовариште у Бечу, граду, максимилияновой улици бр. 5. и да се све дотичне наручбине што точние и што єфтиние извршую.

Херцега Раудница кнеза Лобковица индустриска и комерциялна дирекция у Билину — Кнол и Матони, дирекция изворскога разашиляня у Карловим Варима — Дирекция изворскога разашиляня у Хебу-Францовой Баньи — Барона Іована Найберга администрация баня у Гнехиблу — Инспекция баня у Марниной баньи — Обштинска администрация горке воде у Пилни.

Главно стовариште у Бечу код Кнола и Матона,
Град, Максимилиянова улица бр. 5. 74—3—3

Властник, издаватель и одговорни уредник Ђорђе Поповић.

Брзотиском Игнята Фукса у Новом